

SETMANARI IL·L·STRAT DE LITERATURA NOVAS Y ANUNGS

Dedicat ab preferencia al desarrollo de la vida teatral de Catalunya

SORTIRÁ LOS DISSAPTES

Director: D. JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Carrer de las Cabras, 13, según.
Bussó á la escala. Despatx: de 12 á 2.

PREUS DE CADA NÚMERO:

Número corrent. . . . 0'10 Ptas.
» atrassat. . . . 0'15 »
» » pera
los no suscrits. . . . 0'20 »

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

En Barcelona. Ptas. 2 trimestre.
Fgra ciutat. . . » 2 »
Extranjer y
Ultramar. . . » 10 l' any.

AVIS

Tots los senyors que vulgin la comedia *Lo Teatro per dins* enquadernada, ja desde avuy poden passar á verificar lo cambi en nostra Administració Cabras: 13, 2.^{ca}, 1.ª durant las horas de despatx. Entregant tots los folletins (en bon estat) y la quantitat de vint céntims de pesseta, rebrán al acte lo tomo de *Lo Teatro per dins* enquadernat.

Las cubiertas son gratis y al que li convingan se li entregarán en la forma de costúm.

Es *Llas de foch* un drama sentimentalista y de forts efectes, sobretot en lo darrer acte.

L' argument es complicat y la acció gira alrededor de més d' un personatge, de modo que pera comprendre be la fábula posada en escena, no pot perdrers un sol mot, puig alashoras se corre perill de trobar deslligaments y diluició, faltas de las quals está exenta la obra.

Lo primer acte respira naturalitat y sencillesa, los tipos de Adela y Cárlos se fan simpátichs al primer cop d' ull y si la presentació de personatjes quedés del tot feta en aquest acte, guanyaría molt la obra. L' acte según manté viu l' interés en algunas escenas y continua sostenintse be, pero lo tercer decau per efecte d' exageració de caràcters y potser influeixi en lo decaiment lo preveure al final del acte según, que Cárlos y Adela, resultarán germans, cosa que 's confirma á la mitat del acte tercer. Aixís y tot l' obra s' escolta ab gust y bona proba n' es, la de que l' autor fou cridat á las taulas al acabarse cada acte, no haventse presentat á rebre los aplausos del públich fins al acabar la representació. Los aplausos se repetiren y lo teló va tenir d' alsarse diferentas vegadas.

Respecte á l' execució, va anar bastant regular per part de la Sra. Clemente, del Sr. Martí, Santolaria, y Fuentes y fluixa per part dels Srs. Bona-plata y Capdevila.

La versificació de *Llas de foch* es fácil y elegant, encara que algún tant fora del ús del día. Lo senyor Gómez mostra condicions pera lo teatro y pot donarse per satisfet del éxit lograt per la seva producció. De lo que no deu estar satisfet es del judici que *Llas de foch* ha merescut per part d' algún diari local, pero en l' esperit de las revistas á que aludim, s' hi veyá més que altra cosa, ganas de molestar y fer mal, idea que may deu guiar al periodista, Las

LLAS DE FOCH.—Drama en tres actes y en vers, original de D. Joaquím Gómez Salazar, estrenat la nit del día 9 del actual, en lo teatro Romea.

La «Tertulia Catalanista», selecta societat que dona las sevas funcions en «Romea» tots los dijous, va volguer lo de la passada setmana obsequiar á sos constants concurrents ab lo estreno d' una obra escrita per un dels seus socis. La Societat correspongué á tan fina atenció, y las localitats van omplirse totas, de modo que donava gust de veure lo teatro en la nit del estreno.

imperfeccions de las obras han de senyalar-se, pero la serietat y la bona educació, creyém que deuría transparentejar sempre al través de la tinta que dona forma plástica á las lletras de impremta.

B. S.

EN LO MÉS FONDO DEL MAR.—Melodrama en tres actes y en vers, original de D. Llorens Valero, estrenat la nit del 12 del corrent en lo teatro de Mollet del Vallés.

Pera 'ls que no s'entussiasman ab lo género melodramátich, la obra té 'ls defectes generals á aquesta classe de produccions, un dels quals es lo coneixers massa que hi ha autor, puig la única explicació á moltas situacions es la necessitat de aquest pera los efectes finals.

Estudiada baix aquest género la obra té molt bonas qualitats, y basta dir que sosté l'interés del públich que s'encarinya ab los bons y aborreix al traidor. L'acció la trovém ben sostinguda, puig si be lo primer acte es més animat, no decáu en los altres. Lo títol de la obra pren motiu de haver sigut salvada en un naufragi, la «Mercé» per «Enrich», valent marinó que la prengué per muller. Efectuat lo casament, compareix per casualitat «Fidel», lo primer amor de «Mercé», que havia anat á Cuba á guanyar en la guerra separatista lo grau de capitá y qui, al saber lo motiu de la boda, perdona á la que ha sigut infiel pera ser agrahida. Lo traidor es un «D. Pau» que per lograr alcansar á «Mercé», que li agradava, ideá matar á «Enrich», y robar á ella; pero haventli fallat lo projecte, vol venjarse enjelo-sint á «Enrich» y fent assassinar á «Fidel». Lo coteig de dos anónims lo declara criminal d'un assassinat á América, y la perspicacia d'«Ignasi», que 's fingeix idiota, li descubreix la trama. Per fi arrepentit de tantas faltas y mort de vergonya, 's llensa al mar, quan ja «Mercé» está finant, víctima de las penas que sobre d'ella han pesat. L'acció passa prop de Sant Feliu. Los tipos están ben marcats. La interpretació fou molt bona, no tenint las deficiencias de un estreno, trevallant tots los actors ab carinyo, identificats ab lo paper. Se distingiren la Sra. Morenas y 'ls Sr. Valero, Cosmo, Cazorra, Company, Pomar y Alibet.

Arreglada segons la esperiencia del autor, que per ser actor-director á la vegada, concix be la escena, creyém poden treuren profit las companyias de teatros com lo nostre, perque la obra 's fa agradable á la majoría del públich.

J. P. R.

QUI LA ENCERTA LA ENDAVINA.—Comedia en un acte y en vers, original de D. Pere Renom y Riera.

Aquesta obra segons noticias, sigué estrenada lo mes passat, en la societat «Luz del Porvenir» de Barcelona, obtenint bon éxit, y ab la mateixa acullida s'estrená diumenge últim en lo teatro «Zorrilla» de Badalona per la companyia que dirigeix D. Enrich Borrás.

LOS EXTRÉMS DE LA VIDA.—Idili en un acte y en prosa original de D. Ignasi Iglesias, estrenat en lo «Casino Andresense», lo día 12 de Mars de 1893.

Obtingué gran éxit, essent cridats actors y autor diferents vegadas á rebre los aplausos del públich.

Sols dos personatges intervenen en l'acció de l'obra, acció tan interessant que l'espectador segueix son desenvollop ab contínuo interés, fins á son ben portat final.

Lo desempenyo á cárrech del nen Sirvent y se-nyor Sirvent M. sigué acertadíssim.

X.

-DISSECACIÓ

Ultra tumba

Cánten altres las cosas animadas,
 l'ufana, la gatzara, 'l moviment;
 jo vull cantar las cosas dissecadas,
 lo que es sech, lo que es mut, lo que está quiet.
 De l'au los tóns, dels boscos la florida,
 las arpas fan vibrar dels trovadors...
 á mí ara 'm plau cantar un' altra vida;
 la vida, vull cantar, de lo que es mort.
 Hi ha pintors á qui 'l seu humor los porta
 á pintar la figura ó be 'l pais,
 mes també pintan molts natura morta,
 y l' humor que aquets tenen jo ara 'l tinc.

Dissecació...! Jo veig en cent paratjes,
 que res compatir pot al teu costat,
 puig conservas dels vius faels las imatjes,
 donant á lo que es mort valor més gran.
 Lo comers d' arengada y peixo-palo,
 que 's deu no més que á tu, fa inmens favor
 al pobre com al rich fent gran regalo
 deixantli menjar peix sempre que vol,
 ja perque 's troba al cor d' una montanya,
 á cent lleguas distant del ample mar,
 ja perque 'ls pescadors de sa cabanya
 no surten per motiu dels temporals.
 Es lo tabaco planta molt bonica,
 pero mentres té vida no val rés,
 mes seca, dissecada ¡com es rica!
 d' América es la mina de més preu.
 Lo thé, lo vegetal que allá á la Xina
 fa anar á paletadas los tesoros,
 una planta no més fora, mesquina,
 si 'l dissecarla no li dés valor.
 Lo cánem, ab que 's fan las espartenyas,
 y 'l cordám ab que 'ls barcos van pels mars,
 y 'ls mandrons ab que 's fan volar las penyas
 y 'ls fils que 'ls estels se fan llusá;
 lo cotó, ab que 's fan bléns de llumanera
 y s' hi omplen matalassos y cuixins,
 y serveix per teixir roba grossera
 y fina per brodar mocadors richs;
 la palma, que ab finura travallada,
 pel Diumenge de Rams lo nen vol tant;
 l'orellana, que, seca y cargolada,
 se fá servir pel farsiment del gall;
 la palla, que á las márfegas engreixa;
 las escombras, que fan fan de servey;
 y 'ls vimechs, que enlessats com fina reixa
 son cóves, cargoleras y cistells...
 Tot aixó, sols son plantas dissecadas
 del Comers, de la Industria materials,
 que 's sembrán y ab anhel son conrehuadas
 pel dia que s' haurán de dissecá.

Parlant de dissecá, 'm vé á la memoria
 un cuento que vé com l'anell al dit...
 Dich un cuento y dich mal; es una historia,
 perque no es invenció; va succehí.
 Un home era casat ab una dona,
 si no m' es infidel ara 'l recort.

(C) Poesia premiada en lo Certámen del Centro de Lectura de Reus.

A n' ell li deyan Ton y a n' ella Tona;
 tots dos feyan lo Sant per Sant Anton.
 Eran casats ja feya set mesadas
 y en Ton mostrava estar del tot content.
 Ella havia aburrit las arengadas
 y 'ls cossos li venian tots estrets;
 se trobava soyint ab mareig y ascos,
 sols volia pollastres y bons tallis;
 al Ton, a lo milló plantava xascos,
 però ell no 'n feya cas... ¡Lo set estat...!
 Un dia ellat i diu:—¡Ay, Ton jo 'm moro!
 —¿Qué tens?— Que vull un lloró.—¿Un lloró?—Sí.
 Res: li havia vingut desitj de lloró.
 —Cálmate; vaig a buscarlo 'l Ton li diu.
 Y corrent se 'n vá a casa un aucellaire.
 —Vinga un lloró.— No 'n tinch.— ¡Com!— Que no
 [n' hi ha.

No sabém si ha passat com un mal aire,
 que 'ls lloros tots s' han mort.— ¡Vaya quin cas!—
 ¿Y no 'm podria dí ahont ne trobaria?
 —A América, que aquí, ja dich que no,
 perque tot aucellaire que 'n tenia,
 en pochis dias s' ha vist los lloros morts.—
 En pobre Ton va a dirho a la senyora...
 Puja a casa rumiant cóm li ha de dí,
 y a la porta li surt la llevadora
 que li diu:—¡Vinga 'l lloró!—¡Oh no 'l tinch!
 Diu que per ells hi hagut com una passa
 y no n' hi ha cap de viu per la ciutat.
 —Donchs, senyor Ton, no hi gastis pas catxassa;
 si no va a buscé un lloró, aixó va mal.
 —¿Cóm m' ho faré?—¡Qué! arreglis ¡que m' expli-
 [ca!

Ella demania un lloró y s' ha de dú
 ó si no, no 'n responen.—¡Quina musica!
 —Vagi y portil aviat.—¡Ja ho díu! Si puch.—
 Se 'n va. Tants aucellaires com sabia
 va recorre, mes tots com lo primer.
 —No n' hi ha cap; n' han mort tants com ne te-
 [nia.—

Tothom li contestava lo mateix.
 —¿Cóm m' ho faig..! Si no duch la bestiola,
 segòns la llevadora, ella va mal...—
 Y discurrent aixís, per carambola
 atravessa 'ls Banys Nous, va a entrá a ne 'l Call,
 als quatre cantons, veu en una tenda
 un lloró dissecat. ¡Semblava viu!
 Lo compra com si fos prehuada prenda,
 ab molt cuidado 'l porta cap al pis.
 Al entrá allí a la llevadora troba
 y a ne 'l recibidor parlan baixet.
 Després en Ton se 'n va cap a la arcoba,
 guayta a la Tona y li diu somrient:
 —¡Ja tens lo lloró, Tona!—¿Ahont es?—Repara
 al quarto del devant. ¿Veus?—¡Que es hermós!
 ¿Que no me 'l vols entrá?—Ara com ara
 ¡que es cas! la llevadora li respon.—
 Ara ja 'l té, del lli pot contemplarlo,
 que aquí dias nos faria mal de cap
 —Molt bé, senyora; sí, poguent mirarlo
 ja estich tranquila.. ¡Y que quietet s' está!—
 No feya un' hora ¡cá! que aixó passava,
 quan dintre de l' arcoba sent l' Anton
 una veuheta ¡güee..! un nen que plorava;
 grassó, d' ulls vius y rós com un fil d' or.
 La llevadora, tot anantsen, dcya
 sent al peu de la porta, al bon marit:
 —¡Com s' havia fixat aquella idea,
 si vosté no dá 'l lloró, no n' aixim!—

Y si un dia aquell noy es eminencia,
 es ministre, ó es bisbe ó cardenal
 ¿a ne qui, deurá 'l mon, d' ell l' existencia,
 sino a n' aquell llorito *disseca*?

CONRAT ROURE.

SISÉ CONCURS

(BASES PUBLICADAS EN LO N.º 56)

Continuació de la llista de las composicions rebudas.

6, ¡Pobre Mestre! lema, *Enganias de la fam.*—7, La Poesia.—8, Rosas marcidas; lema, *Sols don vida l' esperansa.*—9, La Mosca; lema, *¡No la mateu!*—¡Pols!; lema, *Lo temps no destrossa, transforma.*—11, Silogisme; lema, *No es critat.*—12, Per una viola; lema, *Amor*—13, Un Héroe; lema, *Altre Quixot.*—14, Alegoria; lema, *La nimfa del riu.*—15, A la Patria; lema, *Amor.*—16, Los Inglesos; lema, *Impresions.*—17, La ruina del Llobregat; lema, *Las festas majors dels pobles.*

Queda temps pera l' admisió de Composicions, fins a dilluns próxim dia 20. En l' altre número se publicarà la llista de totas las Composicions rebudas, en lo següen ó sia lo número 60, se publicarà lo Fallo y en un dels successius la composició premiada ab sa corresponent Ilustració.—Per la Redacció,

J. XIMENO.

EN L' ALBUM DE M. T. C.

SONET

No sé pas cóm cantar be com voldria,
 lo goig immens qu' avuy sent ma persona,
 y esperant ta indulgencia, mena mona,
 diré aquí lo que sent la pensa mia.

Jo a certa nera vaig coneixe un dia
 qu' era tan bella, tan pura y tan bona,
 que tan sols santa podrá ser, no dona;
 veyas si qualitats bonas tindria.

Si s' anyadeix a tanta prenda dada,
 qu' es lo cap séu joyell de gran sabiesa,
 tindrás d' ella un retrato ab tal certesa,
 que sa imatge veurás dins tu grabada.

Y ab tantas senyas, ¿no la pots coneixa?
 Donchs are 't diré qui es: ets tu mateixa.

E. RIERA MATEU.

CARTA DE MADRID

EL PODER DE LA IMPOTENCIA

Un de nostres celeberrims poetas del sigle XVI, al fer la definició de la dona en un sonet, la califica ab conceptes tan oposats, que cada un de sos versos, es l' antífessis del que 'l segueix.

Comensa aixís:

«Es la mujer del hombre lo más bueno,
 es la mujer del hombre lo más malo,
 su vida suele ser y su regalo,
 su muerte suele ser y su veneno..»

y acaba:

«Es la mujer al fin como sangría.
 que á veces dá salud y á veces mata.»

Als lectors de provincias qu' hagin pres nota de las apreciacions de la crítica madrilenya respecte del estreno en lo Teatro de la Comedia, del últim drama de D. Joseph Echegaray titolat *El poder de la impotencia*, los haurá fet l' efecte que fá a tot lector, lo soneto esmentat. Las enormes discrepancias, las controversias y los variats tons de la

premsa periòdica, formen un conjunt tan pintoresch, com aquell paisatge imaginat per lo pintor que enclou son colorit, desde la verdegaya de las floretas y enramadas, fins á la gravetat vegetal del solitari y fúnebre xiprer d' un cementiri.

Artísticament parlant, es axiomàtic que quan una obra no pot lograr ab franca y decidida espontaneitat el *némine discrepante* de la immensa majoria del públich es perquè, com la dona del soneto, ni es absolutament bona, ni es absolutament dolenta. Per aixó la tasca del autor dramàtic, es tan espínosa com la del cuýner d' una gran fonda que se li exigeix guisar las viandas d' una manera que sian gratas al paladar del jove y del vell, del rich y del pobre, del sabi y del ignorant, del desganat y del famolench. del que no té dentadura, ó la té corcada com en Cánovas del Castillo y del que la conserva llarga y aparpalada com en Romero Robledo. Lograr un aplauso general dels comensals sentats á taula, es un fet tan sobrenatural, que Cervantes es Cervantes, sols per haver lograt una cosa semblant ab una de sas obras

Lo drama del Sr. Echegaray, desenrotlla aquesta tésis sociològica. Los sers ineptes y envilits, despullats de tots los mérits y totas las virtuts y rosegats per la enveja, la codicia ó l' egoisme, son impotents per lo be y á pesar de sa impotencia son capassos de causar grans mals á la virtut y al mérit.

Los personatjes que jugan en la fábula son anti-pàtics y repulsius en sa majoria: Un matrimoni avaro y usurer, un mal pintor y un mal crítich, plens de petulancia y de malas intencions y un acaudalat vell vert, prototipo del egoisme. Son antagonistas dels esmentats personatjes, una doncella modesta y virtuosa y un seu cosí, jove de elevadas aspiracions y de gran pervenir per son talent y sa decidida vocació per la pintura.

Era natural que al posar en joch un cúmulo de malas passions, resultessin escenas d' un realisme repulsiu capás de sublevar los més íntims sentiments del espectador honrat, si be del contrast s' originan com á compensació, situacions altament dramáticas, y escenas de las més patéticas, plenas de poesia y de tendresa que embadaleixen y encantan.

Paquita y Rafael, son dos hermosas y simpáticas figuras teatrals, y *don Pantaleón, don Remigio, don Lucas, don Zacarias y donya Encarnación*, son tipos, tan profundament hipócritas, que cohonestan sos mals sentiments y sas malas accions, ab composicions de lloch y ab reflexions acomodaticias, propias de gent levítica, que 'ls permetan obrar mal y quedar ab la conciencia tranquila.

Descartant los defectes d' alguns caràcters que apareixen mal perfilats y un poch borrosos ó desdibuixats; descartant lo mal recurs de fer apareixe á un personatge nou en las postrimerias del drama y las violencias d' un desenllás doblement trágich, es, *El poder de la impotencia*, un drama pródich en situacions interessants, que no desmereix de la fama del gran mestre. Son llenguatje es de gran cultura literaria, y convens, interessa y enterneix, deixant brillar ab gran intensitat las excelencias de la parla castellana.

La acció se desenrotlla ab facilitat, ab varietat

d' accidents y excelent combinació d' escenas, s' admira 'l tot, porque tots son protagonistas, sens que ressalti una figura principal.

En resúm: l' últim drama del senyor Echegaray, no es tal volta 'l més inspirat del seu gran repertori, pero ab tot y aixó tinch la més plena convicció de que será ben rebut en los teatros ahont se representi y que interessará vivament al públich.

Supera á tota ponderació la importancia que aquí 's dona als estrenos d' Echegaray y la proso-popeya ab que 's posan en escena sas obras, majorment quan coincideix que son á benefici d' una actriu tant volguda y de tanta privansa com donya Marfa Guerrero. Lo cós de literatura y de crítica literaria, s' hi presenta en massa, lo periodisme invadeix lo local y totas las classes socials hi acusan sa presencia. Las locatitats son venudas á preus elevats per los revenedors, y lo públich, aduch ab tal imposició, no 'n deixa una per remey.

La execució sortí bordada per los primer actors y especialment per part de la beneficiada, que es un estel naixent, predestinat á brillar com los de primera magnitud.

A. B.

BRESSANT

A MA GERMANA POLÍTICA, DOLORS CORT R.

La «non-non» canta, bona mareta,
prop del bressol,
hont hi ha una nina tan boniqueta
que sembla un Sol.

Mirant sa mare, la tendra nena,
y 'l cant ohint

pel bres gronxada, sense cap pena
se va adormint.

«Qu' ha de sé hermosa la meva filla
quan sigui gran;
ni la més rica, jove pubilla,
lluhirá tant.»

«Jo faré anarla sempre vestida
de seda y fall,
y cada festa, guapa, aixerida,
la duré al ball.»

«La jovenalla, volguentla seva,
quan la veurá,
de prometensas ;mareta meva!
¡sí n' hi farà!»

«Un jove guapo, de bona casa,
l' hi buscarém,
y si s' estiman, quan un any fassa
los casarém.»

«¡Quina amorosa, tendra parella
farán los dos!...»

Luego una nena, vindrá, com ella
de rostres hermosos...»

Aixó la mare pensa gojosa
vetllant lo son
de sa filleta, mentre amorosa
canta 'l «non-non».

F. MARÍO

L' AMERICANO

NOVELETA

(Continuació)

Al breu rato entraren á la casa que en Quico tenia llogada en un extrém de la Ribera, en la que hi trobaren colocadas al centro del menjador duas taulas posadas de punta, la una á continuació de l'altra, tapadas ab estoballas noves, blanques com la neu, y al damunt voltadas ab xieras dintre plats, destacantse al mitj entre safatas plepas de sacalls y melindros formant curull, ampollas d' aixarop y horxata, d' aygua fresca y de malvasia, que no podian faltarhi, puig que Sitjes deu á aqueix vi exquisit la seva famosa anomenada La xacolata y la llangonissa anaren á doxo, prenent cadascú lo que era del seu gust, y acabat, ringú va quedar-se sense una faldada ó mocadorat de confits, á més dels que hi havia esclafats per terra, restos de la ignocent y divertida lluyta entre 'ls joves y las noyas, que se 'ls tiravan rihent y movent gatzara, perque qui tira pedretas tira amoretas.

Més de las deu de la nit eran quan s' acabá la festa, en la qual no pogué ballarse, perque per aquell temps las duas orquestas d' *En Sanallas* y *'l Mestre Titus* estavan á mata degolla per la competència que 's feyan, y hauria sigut molt fàcil que, com tots eran amichs d' en Quico, tots haurian anat á obsequiarlo; pero tingueren lo bon acert de no compareixehi, pera evifar qualsevol imprudència que podia haver sigut causa d' algun encontre malmement la alegria d' un acte tan senyalat.

Un cop los convidats y parents s' hagueren despedit pera anarsen á refiro, en Quico tancá la porta, prengué un llum, apagant los altres que havian llumenat la festa, y, seguit de la Roseta, s' en pujaren los dos cap á dalt sens ánimo per dir-se una sola paraula.

Al poch rato d' haver entrat á la sala, y quan la Roseta s' havia tret las arracadas y agulla de pit quedá en suspens com no sapiguentse que fer, quan d' un plegat digué á en Quico, que ja estava en mànegas de camisa:

—Mira, noy, haurias de baixar al menjador, que 'm sembla m' hi ha caygut lo mocador brodat perque no me 'l trobo á la butxaca

—¡Vols dir!—preguntá en Quico irònicament.

—¡Si, de cert!—respongué ella ab tota formalitat.

Arronsá ell las éspatillas, demostrant aixis conformarse á executar aquell prech, encengué un ciri dels que hi havia en los brochs dels candelabros, de damunt de la calaixera, y desaparegué escalas avall. Quan després torná á pujar, al cap de poch moments, la Roseta ja era al llit.

—¿L' has trovat?—va dirli.

—¡Qué haig d' haver trovat, si 'l veig en aquella cadira!

—Ves qué distreta; jo 'm pensava haverlo perdut.

—¿Sabs qué es aixó? Lo primer dia de casada. Demá ja no 't succehirá.

No respongué res ella; al contrari, se tapá ben bé ab lo llensol fins als ulls.

Quan senti que en Quico anava á pujar al llit, exclamá la Roseta:

—Apaga 'l llum.

—¡Qui! ¿Jo?

—Si.

—¡Ca!

—¿Per qué?

—Ja veurás: diuhen que en un dia com aquest qui apaga 'l llum mor primer.

—Sou vuyts y nous.

—Será tot lo que vulguis; pero jo no l' apago.

—Donchs, ¿qué vols fer?

—Deixarlo fins que s' acabi; per sort no té gayre oli.

—¡Mentres no 's calí foeh!

—No tingas por, que si per cas, aquí estich jo pera apagarlo.

Lo deixaren encés y encara cremá duas horas; pero ni ell ni ella s' en adonaren, perque varen adormirse pera no despertarse fins á las vuyt del mati següent, que era l' hora que 'ls hem trobat desvetllantse pera tornar á endormiscarse.

No 'ls hi diguem res encara pera no destorbarlos dels sómits bonichs que tenen, puig si ho feyam seriam molt poch considerats.

III

o sé si l' entretenir-me en tan minuciosos detalls será pesat pera 'l curios y amable company que llegeix aquestas planas. Si es cas que li agafa son, que ho deixi y no 's fastigüeje més, pero si li ve de gust que tiri avant, puig ja se sab que de gustos no hi ha res escrit, y á mi m' agrada dirho tot ab los seus punts y comas.

Ep demés, la caseta escullida pera viurehi lo nou matrimoni, no tenia res de particular que la distingís de la generalitat de las altrás. Era propia pera la família que 's manté del seu treball. Fatxada emblanquinada ab la porta al mitj y una finestra á cada banda, y dessobre altrás duas ab baleó al centro laterals á las oberturas de sota, puig aquellas perteneixian al únich pis de la casa. Darrera s' hi trobava un petit hortet, ab lo pou adornat per una parra, que encara que allavors feya la creixensa, quan era 'l temps ja donava agradosa sombra. En quant á las habitacions, aixis que s' entrava hi havia un *recibidor*, y un curt passadís, ahont s' hi veyá la escala de pujar al pis, duya á la cuyna, que per ser prou espayosa servia de menjador, prenent la llum per una porta y una finestra que donavan al hortet.

A un ángul d' aquesta habitació, en un armari raconer, hi lluhia la vaixela que 'ls més amichs havian regalat als joves esposos y un rellotje dintre una caixa de fustá ab forat al centro, per ahont se veyá anar y venir lo péndol.

Lo pis estava compost d' una sala y arcoba al davant y un quarto ab finestra al carrer y altra sala y arcoba al darrera, ab obertura sobre 'l pou, que permetia gosar de la alegre vista de las plantas y algun arbre fruyter conreuhats en l' hort.

(Sequirá.)

GIRONA.—S' ha inaugurat la temporada de Quaresma per las societats recreatives, donchs lo Teatro Principal continua tancat.

S' ha posat en escena en la societat «Talia» lo drama *La rosa blanca* y la pessa *Una senyora sola*, obtenint merescuts aplausos tots los que en ditas obras prengueren part.

S' está ensajant l' aplaudit drama de D. Angel Guimerá *Mar y Cel*.

La societat «La Odalisca» ha comensat la temporada ab lo celebrat drama de D. Ramón Bordas *La flor de la montanya*, en ló qual feu gala de sas qualitats pera l' escena lo Sr. Moret. La concurrència numerosa.

En lo Teatro Principal los Sargentos del regiment de Guipúzpoa que 's troba de guarnició en aqueixa capital, organisaren una funció, quals productes qu' ascendiren á 500 pessetas, van destinarse á beneficiencia.

S' assegura que per Pasqua vindrá una companya de declamació dirigida per l' aplaudit primer actor D. Pere Riutort.

J. F. M.

TARRAGONA.—La societat «Club Tranquil» lo diumenje passat va donar funció, posant en escena, además de duas obras castellanas, lo graciós monólech *Ecce Homo* representat per lo Sr. Carbonell, que sigué molt aplaudit.

R. F.

SABADELL.—Dissapte al vespre 's representaren en aquesta població las obras catalanas següents: En lo teatro dels Camps de Recreo la balada dramática en tres actes de don Frederich Soler, *Lo Lliri d' aygua*, y la pessa *Enredos*, original de don J. Got y Anguera. Y en lo teatro Cervantes la pessa *Una senyora sola*.

En la Societat Fontová se posaren en escena lo drama *Un Gefe de la Coronela* y la pessa *Cura de Moro*.

ARENYS DE MAR.—Ateneo. Lo passat diumenje tocá la tanda á *La Ratlla dreta*. La senyoreta Planas no discordá de las otras vegadas; lo senyor Ibita estigué molt inspirat en son paper, obtinguent merescuts aplausos al final de totas las relacions demostrant haverse fet cárrech del paper que desmenyava. Altre tant nos toca dir respecte als senyors Xena y Llorens.

En conjunt podém dir, sense pecar d' exagerats, que l' execució de l' obra fou inmillorable.

Procurin los aficionats que prengueren part en aquesta obra portarse en lo successiu com en ella y 's farán de segur acreedors dels aplausos de tot lo públich.

S' anuncia pera diumenje en lo teatro Públich *La Passió*. Dadas las pocas condiciones que tenen per lo teatro los aficionats que hi pendrán part, prevém funest desenllás. Y sino... *al tiempo*.

M.

TARRASSA.—Diumenje passat en l' Ateneo se posá en escena lo preciós drama *Las eurás del Mas*, quin desmenyo valgué una ovació á tots los executants y en especial á la Sra. Verdier y al Sr. Martí. També sigué bona la execució del diálech *Un cop de telas* ab que terminá aquesta funció.

M.

SITGES.—Teatro del Retiro. Lo diumenje passat posá en escena la Companyia Dramática Catalana, la bonica comedia en dos actes *A la lluna de Valencia*, essent molt aplaudits los actors que hi varen pendre part, y per fi de festa se representá la preciosa joguina en un acte, de D. Frederich Soler, *Cosas del oncle*, que va ser molt aplaudida.—Teatro del Prado. Se posá l' mateix diumenje en escena per la Companyia Artística, las bonicas comedias en un acte *Los Cantis de Vilafranca*, *Aucells de paper* y *Lo testament del oncle*, que resultaren ben executadas y molt aplaudidas.

J. S.

REUS.—Diumenje passat lo «Centro Familiar» posá en escena baix la direcció del Sr. Gabarró tres obras castellanas, resultant la execució bona per part de tots los aficionats.

Desitjariam y fora molt del nostre gust, possessin més sovint en escena obras catalanas.

Al mateix dia á la tarde tingué lloch un assalt d' armas en lo «Club Velocipedista» Las escullidas foren lo floret, sabre y bastó, prenenthi part aventajats alumnos d' aquesta ciutat y de Tarragona.

Nostre enhorabona al Sr. Muro per haver sabut colocal als seus deixebles, en molt poch temps, á la altura en qu' están.

Ll. S.

RETALLS

Al que peca en lo món purga las culpas
quan se mort, al infern.

Y al que peca en lo cel, ¿cóm se 'l castiga?...
¡Ay! quants àngels cayguts hi deu havé.

Si vols que tothom t' alabi,
procura ser rich... no sabi.

Si fos cert que existís un altra vida
que á l' ànima qu' es pura dona esplay,
voldria haverme mort quan just vaig neixe
per no teni ocasió de pecar may.

IGNASI IGLESIAS.

TEATROS LOCALS

PRINCIPAL.—Lo divendres de la setmana passada no pogué tenir lloch lo concert anunciat per efecte de una indisposició sufrida pel mestre Nicolau; pero restablert afortunadament dit senyor, lo concert s' efectuá diumenje á la tarde ab un escullit programa, segons es costum en tots los concerts que s' han vingut verificant fins are. En lo de diumenje, entre otras composicions de vol, se repetí la oda sinfónica *Le Désert* de David que va ser rebut ab los mateixos aplausos que la nit de sa primera audició.

Tots los executants ab lo mestre Nicolau *en tête* varen ser objecte de una ovació per la manera acabada com interpretaren tots los números del programa.

LICEO.—*Campanone* ha sigut una de las obras que més be ha interpretat la companyia lírica qu'actua en aquest teatre. En ella s'hi distingeix especialment la primera tiple D.ª Enriqueta Naya qu'obté molts aplausos en la interpretació del seu paper.

També s'han cantat ab bon éxit las sarsuelas *Bocaccio* y *Los diamantes de la corona*.

CIRCO.—La opereta darrerament estrenada *Il diavoli della corte*, es una d'aquellas obras que no 's pot dir que sigan dolentas; però que tampoch 's pot assegurar que sigan bonas, ni molt menos. Lo llibret es sossó com ell sol; sort d'alguns xistes que s'hi trovan de tant en tant y d'alguna situació musical algo acceptable.

En aquesta obra s'han exhibit tres decoracions que, com totas las italianas, semblan talment arrencadas del menjador d'alguna torreta del Putxet.

ROMEA.—En la corresponent secció veurán nostres llegidors la revista del drama *Llas de foch* estrenat la setmana passada.

NOVETATS.—Lo melodrama *Genoveva* ha continuat representantse ab éxit.

Pera dimecres estava anunciat l'estreno del drama en tres actes y un epíloch *L'hereu del mas*, original de D. Manuel Rovira y Serra.

Parlarém d'aquesta obra en lo número próxim.

TÍVOLI.—La execució de la ópera *Gli amanti di Teruel* ha anat millorant en las successivas representacions, obtenint en lo present un conjunt bastant regular.

També s'ha cantat últimament *Il barbiere di Siviglia* per la Srta. Juliá y lo tenor Sr. Bogino.

ELDORADO.—Dijous devia cantarse l'antigua sarsuela *Entre mi mujer y el negro*, molts anys há no representada. Es aquest un pas endarrera que resultarà un pas endavant si ab ell se logra entonar lo paladar del públich, avuy tan estragat ab las obretas del anomenat *género chico*, en boga desde fa algun temps.

CALVO-VICO.—Diumenje passat se representá lo drama *La más heroica barcelonesa, Santa Eulalia*.

Lo títol no pot ser més pintoresch y com qui diu, per si sol ja val la entrada.

LABRUGUERA.

AMORETA

Jo voldria,
prenda mía,
que 'm duguessis
gran amor
La alegría
que tindria
no cabria
dins mon cor.

Estimarnos,
adorarnos,
y esplicarte
mon intent.
Y juntarnos
y besarnos
sens deixarnos
ni un moment.

SALVADOR BONAVIA

En lo present número repartim las últimas planas de la comedia *Lo Teatro per dins* y las primeras de *Sant Jordi mata l'aranya*. Aquesta última acabarà prodablement en lo número 61.

Referent á l'adquisició ó encuadernació de *Lo Teatro per dins*, vegis l'avís de la primera plana.

Essent dia de festa lo próxim dissapte, com de costum en tals cassos lo número vinent sortirà 'l'divendres.

Ab motiu de la última publicació dramática *Jesús*, de don Frederich Soler, en lo número próxim publicarem un artístich retrato del distingit autor com també un estudi y fragments de l'obra.

Durant la próxima temporada de Pascua, actuará en lo Teatro Principal de Girona, una gran Companyia dramática dirijida pel primer actor D. Pere Riutort.

Lo conegut escriptor catalá D. Ramón Perés, acaba de donar á la estampa bellament imprés en la tipografía de «L'Avenç» un poema en llengua castellana ab lo títol de *Norte y Sur*.

La edició vá espléndidament ilustrada per Apeles Mestres, y lo preu del volúm es de 3 pessetas.

Parlarém de la obra en un dels prop vinentes números. Dem las mes expressivas gracias al Sr. Perés per la atenció de que hem sigut mereixedors dedicánosen un exemplar.

Lo passat dissapte tingué lloch en lo saló d'actes del Ateneo, una conferencia sobre escenografía, donada per D. Francisco Soler y Rovirosa. Notable en extrém resultá dita conferencia per la munió de datos interessants ab que 'l Sr. Soler exposá la seva disertació y per las numerosas anécdotas ab que l'amenisá, mostrant profundos coneixements de la materia de que tractava.

Al parlar del desarrollo de la escenografía en nostra ciutat, tingué periodos plens d'interés que foren molt celebrats per la numerosa y distingida concurrencia qu'omplenava 'l saló.

Al voltant del estrado hi havia exposada una collecció de grabats del sigle XVI, XVII, XVIII y XIX y trajos que s'usaban en aquella época.

A més, en una sala immediata tenia exposats lo Sr. Soler uns quants teatrins ab los bocetos de algunas de sas decoracions més celebradas, com «Macbeth», «D. Carlos», «La magia nueva», «La almoneda del diablo», «La Sirena» y altres. Ab ellas pogueren apreciar los concurrents al acte los sólits coneixements que en prespectiva y en arquitectura posseheix lo seu autor.

Lo conferenciant fou sumament aplaudit en diverses ocasions y molt especialment al terminar la seva tasca.

En lo Saló de Ventas y en casa Durán del carrer de Fernando, s' han posat á la venda al preu de una pesseta, preciosas reproduccions de gran tamanyo del hermós quadro de Mateu Balasch *Abandonada*. Lo trevall está fet ab tanta pulcritut que recomaném sa adquisició á nostres lectors.

FILOSOFÍA

Si al sorti á la matinada
darrera los monts lo sol,
vas al camp, nena estimada,
mira las flors.

Contempla be cóm se badan
al bes suau més que amorós,
de la aubada que acompaña
l' hermos sol.

Contempla be cóm se besan
gronxantse demunt son tronch.
Contéplalas com disfrutan
bojas de amor.

Mes ¡ay! nineta amorosa;
no hi vagis quan se fa fosc,
perque llavors sas riallas,
se tornan plors.

J. ESCACHS Y VIVED

XARADAS

I

DIÀLECH ENTRE DUGAS CONCURRENTS Á LA DESTINGIDA REUNIO
FAMILIAR «LA JOVENTUD».

—Deu la guard.
—Ola, ¿qué tal?
—Jo, molt bé. ¿Y vosté, arieta?
—Ja pot veure, trempadeta.
—Segui, dona.
—No, no cal
que 's molesti.
—Segui, dona.
—Vaja, donchs, seurem aquí.
Com que havia de veni
la *hu-cmch* ab la minyona
y dos germanets, volia
esperarlos; però, re,
quan vinguin, ja 'ls cridaré.
¿Qui es aquesta, Maria?
—¿Quina?
—La d' aquí 'l costat.
—¿No la coneix? Es la Lola,
La que anava de manola
l' altra nit, ¿sab?
—Av carat
¿vol dir qu' es aquella gran
que, segons va di' en Peret
es tan *tres-quatre*?
—Pobret,
que esperi, ja n' hi darán...
—Vol dir que...
—Prou ho se jo:
le lles jove molt forma,
y com sempre la *total*
ballan junts, sense cap po;
puch jurarli que...
—¿Vol di'?
Sí, senyora, 'm consta.
—Be,
son jovenets, deixils fe;
veu que 's volen divertir.
Ah, miri, ara entra aquella

que li he dit; ab aixó,
ho sento molt, ¿sab? però...
necessito parla ab e la.
—Bueno, bueno.
—Has'a després.
—Estigui bona, Maria,
—Ja 'ns veurem.
—Mal aniria
que no 'ns veges-im may més.

J. T. Y R.

II

Prima es part de la persona.
dos-inversa vegetal;
tot, carrer de Barcelona

C. JULIAN BU QUETS.

TARJETA

MARIANA N. FONT

REUS

Formar ab aquetas lletres lo nom de tres óperas.

CINTET BARRERA Y CARGOL.

MUDANSA

Lo *tot* del senyor Cabot
va sé *tot* en una *tot*.

J. MARI.

GEROGLIFICH

● ● +
● ● —

UN FOM D' ESCALA.

Las solucions en lo proxim número.

Solucions als Enigmas insertats en lo número 57.

XARADA I.—*Llin—pi—e—sa.*

II.—*Ca—si—mi—ro.*

TARJETA.—*Lo teatro per dins.*

CONVERSA.—*Civilo.*

GEROGLIFICH.—*En casa de manyá gabinet d' alsina*

Sols varen enviar las solucions y no totes exactas, los Srs. B. Rujoca, J. Mari, Juli Torres y A. Amigó.

AVIS

Queda establert lo regalo de costum entre 'ls senyors que envihin las solucions.

Correspondencia

Argenté, Un sabellut, Armando Torrents, Jaume Castanyolas, Lluís Casals, Joseph Refusa, Un trompa, Geroni Xarrapeta, Llagosta, J. Solanas, Ramón Ferriot, Lluís Viola, M. Sanalp y Joan Navarro lo que han enviat es molt fluixet.

Ramón Salustio, Agustí Albareda, Un Xafarder, E. Vinyas, Cintet Barrera y Cargol, Francesch Jerez, J. Mari, B. Bujaca, Pere Esteve, Geroni Martí, Manel Espunyá y A. Amigó, alguna cosa de lo que han enviat.

Jaume Triás, es defectuosa.—Dolers Mon, anirà.—S. G., alguna.—V. Jaumot Magrinya, no serveix.—S. Borrut Solé, anirà l' *Amorosa*.—Ceraus, es molt tonto lo que envia.—Joseph Campanya Colomer, es fluixet.—Joseph Escachs y V., algo.—J. M., anirà n.—Angel Festejador, també.—J. Ruiz de la Buhardilla, un cantar.—F. B. G., miri, tenim molta feyna.—Matatias, los seus versos no diuen res.—Un Aixerit, no ho demostra pas.—Ll. S., van instruccions.—Francesch Torres, anirà retocada.—Guillém Torres, admesa.—J. Conangla Fontanilles, envihi altra cosa.—Noy de Prades, anirà.—M. Guasch, igna ment la de vosté.—Joan Poblet, sera publicada.